

دانشگاه علامه طباطبائی

دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی

پایان‌نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی درسی

عنوان:

بررسی تأثیر روش‌های اکتشافی هدایت‌شده با روش‌های سنتی
در درس ریاضی سوم ابتدایی شهر تهران

استاد راهنما:

دکتر محمد رضا نیلی

استاد مشاور:

دکتر عباس عباس‌پور

استاد داور:

حسن ملکی

پژوهشگر:

مرضیه خسروی سرشکی

تابستان ۱۳۸۹

چکیده:

با هدف مقایسه روش تدریس اکتشافی هدایت شده با روش‌های سنتی در تدریس درس ریاضی مدارس ابتدایی پسروانه پژوهشی به روش شبه آزمایشی انجام گرفت که به لحاظ هدف این پژوهش در زمرة تحقیقات کاربردی بوده است. جامعه آماری در این تحقیق عبارت است از کلیه دانش آموزان پسر پایه سوم مقطع ابتدایی شهر تهران هستند که در سال تحصیلی ۹۰-۸۹ مشغول به تحصیل هستند و حجم نمونه ۳۱۰ نفر است. گروه گواه، ۲۷۰ دانشآموز بودند که به وسیله نمونه‌گیری خوشهای تصادفی انتخاب شدند و گروه آزمایشی، ۴۰ دانشآموز بودند که از نوممه در دسترس استفاده شد. به منظور جمع آوری داده‌ها از دو آزمون پیشرفت تحصیلی معلم-محقق ساخته استفاده شد. از نظر روایی مورد تایید معلمان مدرس می‌باشد و با استفاده از روش ضریب آلفای کرونباخ، پایایی آزمون پیش رفت تحصیلی (۰.۷۵) و آزمون یادداشتی (۰.۷۴) محاسبه شده است. بعد از اجرای آزمون‌ها و جمع آوری داده‌ها، برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش آزمون T مستقل جهت بررسی معنا داری اختلاف بین میانگین‌های دو گروه در پس آزمون و یادداشتی استفاده گردید. نتایج به دست آمده بیانگر این است که با توجه به فرضیه اول روش تدریس اکتشافی هدایت شده نسبت به روش سنتی، در پیشرفت تحصیلی ریاضی، با اطمینان ۹۹ درصد نمره بیشتری کسب کرد و تفاوت هم معنادار است. و با توجه به فرضیه دوم روش اکتشافی هدایت شده در یادداشتی مفاهیم ریاضی نسبت به روش سنتی، با اطمینان ۹۹ درصد نمره بیشتری کسب کرد و تفاوت هم معنادار است.

کلید واژه: روش تدریس اکتشافی هدایت شده، پیشرفت تحصیلی، یادداشتی، روش تدریس فعال، ریاضی ابتدایی.

تقدیر و تشکر

بر خود واجب می‌دانم که:

از راهنمایی‌ها و زحمات بی‌دریغ و عالماً استاد گرانقدر جناب آقای دکتر محمد رضا نیلی به عنوان استاد راهنمای این پایان نامه، نهایت سپاس‌گذاری و کمال تشکر را داشته باشم و صمیمانه برای ایشان آرزوی توفیق می‌نمایم؛

از مساعدتها و مشاوره‌های بجای جناب آقای دکتر عباس پور به عنوان استاد مشاور این پایان نامه که با خوشنویی و متانت به سوالات اینجانب پاسخ می‌دادند، و همواره آرامش دهنده بنده در جریان پژوهش بودند، قدردانی به عمل می‌آید؛

از استاد محترم جناب آقای دکتر حسن ملکی که داوری این پژوهش را قبول کردند کمال تشکر را دارم.

و من الله توفيق

تقدیم به:

پدر و مادر عزیزم

آنانکه و جودشان برایم همه عشق است و وجودم برایشان همه رنج،

توانشان رفت تا به توانایی رسیدم؛

و

بال‌های پروازم

و

معلم مهربانم خانم زمرد کیا

و

کسانی که دوستشان دارم و مجالی برای ذکر نامشان نیست

فهرست مطالب

عنوان

فصل اول: کلیات پژوهش

۲.....	چکیده
.....	مقدمه
.....	بیان مسئله
.....	اهمیت و ضرورت پژوهش
.....	اهداف پژوهش
.....	فرضیه‌های پژوهش
.....	فرضیه اصلی
.....	فرضیه‌های فرعی
.....	متغیرهای پژوهش
.....	تعاریف مفاهیم و واژگان اختصاصی پژوهش
.....	تعریف نظری اصطلاحات و واژه‌ها
.....	تعریف عملیاتی اصطلاحات و واژه‌ها
.....	قلمرو تحقیق
.....	قلمرو موضوعی
.....	قلمرو زمانی
.....	قلمرو مکانی

فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تجربی تحقیق

.....	مقدمه
.....	مبانی نظری
.....	یادگیری
.....	تعريف.
.....	قوانين یادگیری
.....	تعريف یادگیری فعال
.....	تفاوت یادگیری فعال و غیر فعال
.....	امتیازات یادگیری فعال
.....	انواع محیط‌های یادگیری
.....	تدریس
.....	مفهوم تدریس
.....	تعريف تدریس
.....	کارکردهای تدریس
.....	کیش‌های مهم تدریس
.....	عوامل مهم و مؤثر در تدریس
.....	رویکردهای عمده تدریس
.....	ارتباط بین تدریس و یادگیری
.....	تاریخچه روش‌های تدریس (روش‌های تدریس فعال)
.....	مؤلفه‌های روش تدریس فعال
.....	ویژگی‌های روش‌های تدریس فعال
.....	اهمیت و نقش الگوها و روش‌های تدریس فعال در آموزش و پرورش

روش‌های تدریس.....	روش‌های تدریس
تفاوت‌های روش‌های سنتی و نوین تدریس	تفاوت‌های روش‌های سنتی و نوین تدریس
روش‌های سنتی تدریس.....	روش‌های سنتی تدریس
روش تدریس توضیحی.....	روش تدریس توضیحی
روش تدریس سخنرانی.....	روش تدریس سخنرانی
روش پرسش و پاسخ.....	روش پرسش و پاسخ
روش‌های نوین تدریس.....	روش‌های نوین تدریس
روش ایفای نقش.....	روش ایفای نقش
روش بحث گروهی.....	روش بحث گروهی
روش حل مسئله.....	روش حل مسئله
روش مشارکتی.....	روش مشارکتی
روش تدریس آزمایشگاهی.....	روش تدریس آزمایشگاهی
روش بدیعه‌پردازی.....	روش بدیعه‌پردازی
روش گردش علمی یا فعالیت تجربی.....	روش گردش علمی یا فعالیت تجربی
روش بارش مغزی (یورش فکری)	روش بارش مغزی (یورش فکری)
آموزش برنامه‌ای.....	آموزش برنامه‌ای
روش یادگیری تا حد تسلط.....	روش یادگیری تا حد تسلط
روش تدریس بازی‌های آموزشی.....	روش تدریس بازی‌های آموزشی
روش اکتشافی.....	روش اکتشافی
روش اکتشافی هدایت شده.....	روش اکتشافی هدایت شده

.....	ریاضیات.....
.....	هدف‌های آموزش ریاضی.....
.....	جایگاه ریاضیات در مدرسه.....
.....	بنیادهای نظری و فلسفی در رابطه با روش‌های تدریس ریاضیات.....
.....	تلخیص مطالب نظری متغیرهای تحقیق.....
.....	پیشینهٔ تجربی پژوهش.....
.....	تحقیقات داخلی.....
.....	تحقیقات خارجی.....

فصل سوم: روش‌شناسی پژوهش

.....	مقدمه.....
.....	روش پژوهش.....
.....	جامعهٔ آماری.....
.....	حجم نمونه و روش نمونه‌گیری.....
.....	نحوه گردآوری داده‌ها.....
.....	ابزارهای گردآوری داده‌ها.....
.....	روایی و پایایی ابزار پژوهش.....
.....	روش اجرای پژوهش.....
.....	روش تجزیه و تحلیل داده‌ها.....

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل آماری

.....مقدمه.....

.....توصیف داده‌های گردآوری شده.....

.....تحلیلی توصیفی داده‌های پژوهش.....

.....تحلیل استنباطی داده‌های پژوهش.....

.....بررسی فرضیه اصلی.....

.....بررسی فرضیه‌های فرعی.....

فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری

.....مقدمه.....

.....بحث در مورد یافته‌های پژوهش.....

.....نتایج آمار توصیفی.....

.....نتایج آمار استنباطی.....

.....بحث در مورد یافته‌های فرضیه اصلی.....

.....بحث در مورد یافته‌های فرضیه‌های فرعی.....

.....نتیجه گیری کلی.....

.....محدودیت‌های پژوهش.....

.....پیشنهادات کاربردی.....

.....پیشنهادات برای تحقیقات آتی.....

فهرست منابع

.....	منابع فارسی
.....	منابع لاتین

پیوست ها

.....	معرفی نامه
.....	نمونه سوالات پس آزمون
.....	نمونه سوالات یادداری
.....	روش کار مدرسه میزان
.....	طرح درس ها
.....	عکس هایی از فرایند اجرای

فهرست جداول

جدول (۱-۳): طرح پس آزمون با گروه کنترل
جدول (۲-۳): جدول مشخصات آزمون های کتاب ریاضی سوم دبستان تالیف ۱۳۹۰
جدول (۱-۴): شاخص های توصیفی دو گروه کنترل و آزمایشی
جدول (۲-۴): شاخص های توصیفی گروه های آزمایش و کنترل در پس آزمون و آزمون یادداری
جدول (۳-۴): شاخص های توصیفی گروه کنترل در پس آزمون و آزمون یادداری
جدول (۴-۴): شاخص های توصیفی گروه آزمایش در پس آزمون و آزمون یادداری
جدول (۴-۵): آمار توصیفی و مقایسه متغیر روش آموزش در پیشرفت تحصیلی و یادداری

- جدول (۴-۶): نتایج آزمون تی برای متغیر روش آموزش.....
- جدول (۴-۷): آمار توصیفی و مقایسه متغیر روش آموزش در پس آزمون.....
- جدول (۴-۸): نتایج آزمون تی برای تأثیر روش آموزش در پیشرفت تحصیلی.....
- جدول (۴-۹): آزمون تی برای متغیر روش آموزش در یاددازی.....
- جدول (۴-۱۰): نتایج آزمون تی برای تأثیر روش آموزش در یاددازی.....

فهرست نمودارها

- نمودار ۱-۴ مقایسه اختلاف میانگین های دو گروه کنترل و آزمایش.....
- نمودار ۲-۴ مقایسه اختلاف میانگین دو گروه کنترل و آزمایش در پس آزمون و آزمون یاددازی.....
- نمودار ۳-۴ مقایسه اختلاف میانگین گروه کنترل در پس آزمون و آزمون یاددازی.....
- نمودار ۳-۴ مقایسه اختلاف میانگین گروه آزمایش در پس آزمون و آزمون یاددازی.....

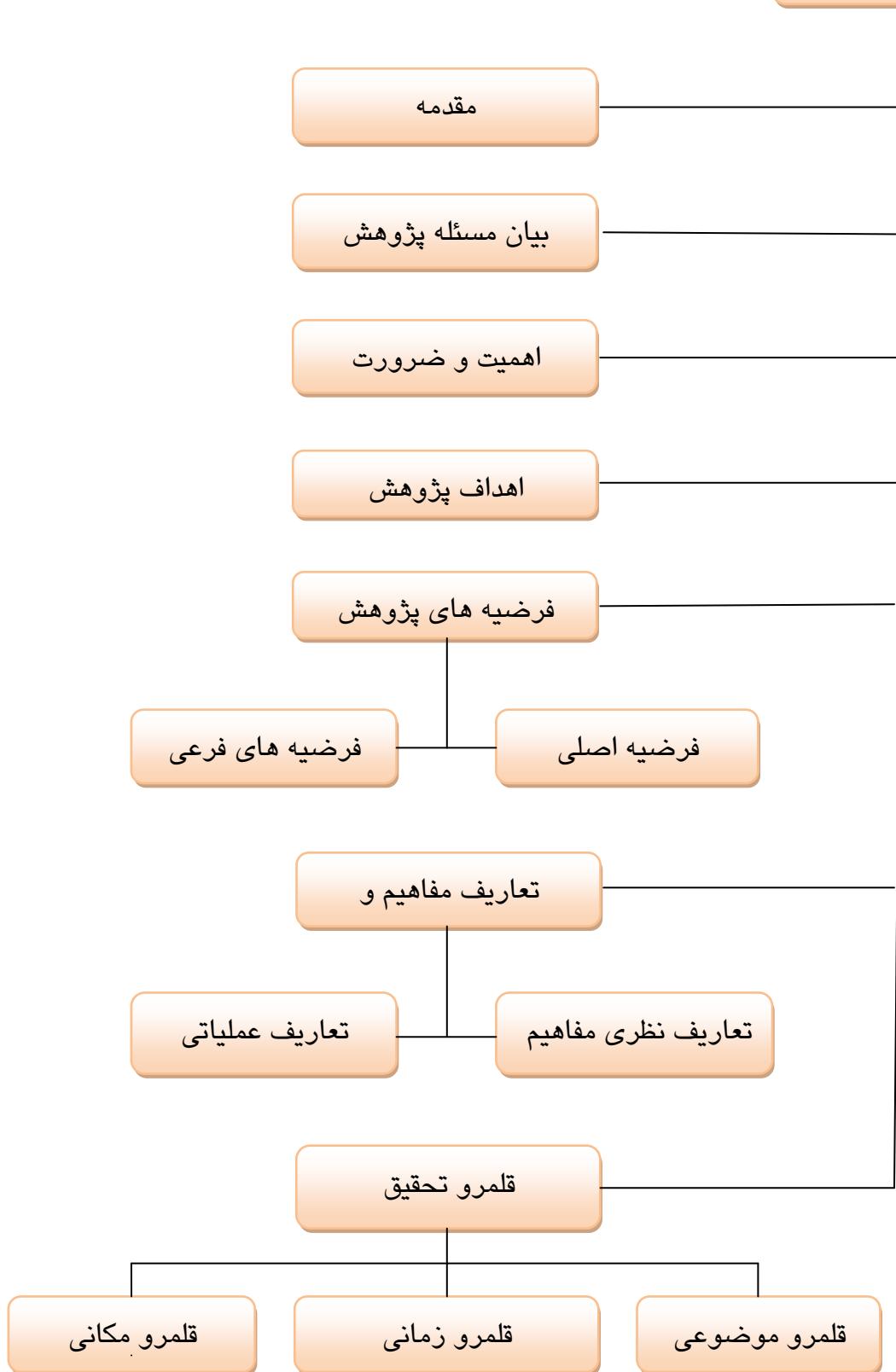
فهرست اشکال

- شكل (۱-۲): ساختار اساسی سیستم رویکرد معلم/ مؤسسه مدار شکل.....
- شكل (۲-۲): ساختار اساسی سیستم رویکرد دانش آموز مدار است.....
- شكل (۳-۲): مدل روش سنتی تدریس.....
- شكل (۴-۲): مدل روش نوین تدریس شکل.....

فصل اول

کلیات پژوهش

فصل اول: کلیات

۱-۱ مقدمه:

هدف از آموزش در عصر حاضر تنها انتقال میراث فرهنگی و تجرب بشری به نسل جدید نیست، بلکه هدف از آن بوجود آوردن تغییرات اساسی در نگرش ها، دیدگاه ها و بالاخره رفتار انسانها می باشد. در این راستا، معلم نقش مهم و بنیادی را بازی می کند، زیرا علاوه بر نقش هدایتی به فعالیت های یادگیری دانش آموزان سازمان می دهد. معلم برای رسیدن به اهداف تعیین شده در فرایند آموزش دو مسیر اصلی را پیش رو دارد یا از روش های تدریس سنتی و غیر فعال استفاده کند یا روش های تدریس جدید و فعال را به کار می برد. انتخاب روش تدریس یکی از مراحل طراحی آموزشی است. معمولاً معلم بعد از انتخاب محتوا و قبل از تعیین وسیله، باید خط مشی و روش مناسب تدریس خود را انتخاب کند، چون خط مشی معلم و روش تدریس او چگونگی فعالیت شاگردان را برای رسیدن به هدف های آموزشی مشخص می سازد. معلم بدون آشنایی و شناخت روش های مختلف تدریس هرگز قادر به انتخاب صحیح آن نخواهد بود. او هر اندازه که با روش های مختلف تدریس اشنا باشد در موقعیت های مختلف برای رسیدن به مقاصد آموزشی آزادی عمل بیشتری خواهد داشت. (شعبانی، ۱۳۸۶)

شروعتمداری به نقل از کتاب دکتر هوشیار که از کرشن اشتاینر اخذ کرده اند، اصل فعالیت را جزء اصول تعلیم و تربیت ذکر نموده اند «از جمله حقوق ابتدایی و مسلم شاگرد این است که او را راحت بگذارند و به او اجازه دهند که خود امور را آزمایش کند و از نتایج فعالیت خود برخوردار شود». فرصت کافی جهت امتحان و آزمایش برای شاگرد ضروری است. باید از رغبت ها و علاقه شاگردان در امور تربیتی استفاده شود. البته منظور از فعالیت این نیست که دانش آموزان در طول ساعات درس پیوسته در تحرک بدنی باشند بلکه فکر کردن نیز خود نوعی فعالیت است. معلمان باید توجه داشته باشند که حفظ مطلب، یادگیری واقعی نیست بلکه زمانی یادگیری جنبه عالی به خود می گیرد که در تجزیه و تحلیل مسائل، بصیرت عملی بکار آید. (شروعتمداری، ۱۳۶۷، ص ۲۸).

لذا یکی از شیوه‌های موثر و مطلوب یادگیری در نظام های آموزشی توجه به روش های فعال و فرایند خود اکتشافی از سوی دانشآموز است که می تواند در انواع یادگیری و در نتیجه در راهیابی آموزش و پرورش به اهداف نهایی خود بسیار سودمند باشد. این فرایند مطلوب، می تواند از طریق خود دانشآموز و با هدایت معلم انجام بپذیرد که متأسفانه در آموزش و پرورش ما از جایگاه چندان مناسبی برخوردار نیست. با توجه به این موارد پژوهش حاضر با در نظر گرفتن اینکه روش اکتشافی هدایت شده از جمله

روش‌های تدریس فعال است که می‌تواند شرایط لازم را برای سوق دادن دانش آموزان به شیوه‌های سازنده‌تر تفکر، و در نتیجه ایجاد نگرش مثبت و همچنین پیشرفت دانش آموزان فراهم کند انجام گرفت تا جنبه‌های گوناگون آموزشی و پرورشی این روش بهتر نمایان شود.

۱-۲- بیان مسئله

در جهان امروز پا به پای دگرگونی‌های پرستاب و توسعه حیرت‌آور دانش و فناوری و فرهنگ، آموزش دانش و فناوری توسعه و تحول یافته است. با بررسی علمی، اهمیت روزافزون «روش‌های آموزشی» همچون دیگر دانش‌ها و پژوهش‌ها روز به روز بیشتر نمایان می‌شود، به عبارت روش‌تر امروزه دانش و فناوری پویا، به اندازه‌ای میدان فراخ توسعه را در هم نوردیده است که تنها از راه آموزش و تعلیم و تعلم دقیق و کاربرد روش‌های علمی و استفاده از نتایج پژوهش‌های آموزشی گستردۀ و ژرف، همگامی با پیشرفت‌های جهان پویای معاصر امکان‌پذیر است.

لازم‌هه ماندگاری و دوام و بقای انسان‌ها در عرصه تحولات پرستاب امروزی توجه بیشتر به کیفیت نظام آموزشی است. نظام آموزشی باید به گونه‌ای متحول شود که دانش آموزان را متفکر و خلاق بار آورد و از آنها انسان‌های دارای بینش علمی، آزادی اندیشه و نقاد بسازد. برنامه‌های مدارس باید تأکید خود را بر روش‌هایی متمرکز سازند که دانش آموزان به جای آموختن، قابلیت‌های چگونه آموختن را از طریق نظم فکری بیاموزند. زیرا در فرایند اندیشه منظم است که معرفت رشد می‌یابد و انسان احساس مفید بودن می‌کند لذا شناخت روش‌های تدریس و توانایی کاربرد آن‌ها در کلاس درس از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌گردد. (میرز^۱، ۱۹۸۶، ترجمه ابیلی، ۱۳۷۴).

امروزه نظر بر این است که روش تدریس باید با نحوه یادگیری یادگیرنده همخوان باشد. تبعیت نکردن از این اصل به معنای غفلت کردن از امکاناتی است که معلم بر پایه آنها می‌تواند به غنی‌سازی فرایند یاددهی و یادگیری بپردازد. به هر ترتیب پژوهشگران کوشیده‌اند شیوه‌های گوناگون یادگیری دانش آموزان را شناسایی کنند و بر اساس آن راه کارهایی برای تدریس در کلاس درس ارائه دهند اما از آنجایی که روش تدریس در موفقیت فرایندهای آموزشی بسیار اهمیت دارد و هیچ روش تدریسی نمی‌تواند همیشه و در همه شرایط نتیجه بخش باشد در نتیجه متناسب ساختن روش‌های تدریس با سبک شناختی^۲ یادگیرنده‌گان ضروری می‌باشد. (دایر و آزبورن^۳، ۱۹۹۹)

^۱ Meyers

^۲ Cognitive Style

^۳ Dyer, J., E., & Osborne

در یک تقسیم‌بندی کلی روش‌های تدریس را به دو دسته تقسیم می‌کنند:

۱. روش‌های سنتی.

۲. روش‌های نوین.

با توجه به تحولات جهان کنونی امروزی متخصصین تعلیم و تربیت معتقدند روش‌های مناسب به ویژه روش‌های نوین تدریس می‌توانند مسیر زندگی دانشآموزان را سمت و سو بخشدند و آنان را برای ورود به عصر دانایی و روبه‌رو شدن با تحولات شگفت‌انگیز قرن بیست و یکم آماده نمایند (حامدی‌خواه، ۱۳۸۶، ص ۸) چرا که بیشتر صاحب‌نظران تربیتی بر این باورند که فقر تفکر دانشآموزان نتیجه حاکمیت روش‌های سنتی در مدارس است. (گوددل^۱، سراتنیک^۲، ۱۹۸۳، به نقل از شعبانی، ۱۳۸۴، ص ۲).

امروزه دیگر معلم صرفاً انتقال دهنده دانش و معلومات نیست و محور اصلی آموزش تلقی نمی‌شود، بلکه دانشآموز محور اصلی یادگیری است. در کنار نقش مهم دانشآموز و وظیفه‌ای که او در جریان یادگیری به عهده دارد نقش معلم بسیار اساسی است. در نظام آموزش و پرورش هر کشوری هدف‌های تربیتی و آموزشی در نهایت به وسیله معلم تحقق یافته و به دانشآموزان منتقل می‌شود. از این رو آموزش و پرورش پویا در جهان متحول و مملو از دگرگونی‌های سریع، نیازمند معلمانی است که به روش‌های فعال تدریس، از جمله به روش تدریس نوین در تعلیم و تربیت روی آورند و قالب‌های کهنه را رها کرده و با درک نقش و رسالت تربیتی خود قادر باشند تمام ابعاد وجود دانشآموزان را تحت تأثیر قرار دهند این درحالی است که در روش‌های تدریس غیرفعال یادگیری دانشآموزان پایدار نیست و اکثر مطالب به صورت محفوظات در ذهن جای می‌گیرند، با وجود این بر اساس مطالعات و تحقیقات گذشته اکثر معلمان همچنان از روش‌های سنتی و غیرفعال استفاده می‌کنند. دلایل زیادی از جمله نداشتن آگاهی کافی در مورد روش‌های فعال تدریس، زیاد بودن تعداد دانشآموزان، عدم تشویق معلمان فعال، نبود دوره‌های آموزشی کارآمد متناسب با نیازهای شغلی معلمان و بعضی عوامل دیگر از موانع بکارگیری روش‌های نوین تدریس توسط معلمان محسوب می‌شود. (شعبانی، ۱۳۸۶، ص ۵)

دانشآموزان تنها با نشستن سر کلاس و گوش دادن به معلم، حفظ تکالیف از قبل مشخص شده و بر زبان آوردن پاسخ‌ها بیشتر یاد نمی‌گیرند. آنها باید درباره آن چیزی که یاد می‌گیرند، صحبت کنند، در

^۱ Gooddald

^۲ Sirotnik

مورد آن بنویسند، آن را به تجربیات گذشته خود ربط دهند و در زندگی روزانه خود بکار گیرند. در روش یادگیری اکتشافی دانشآموز توانایی فهم اطلاعات از منظر خودش را دارد. در طی این فرایند دانشآموز بیشتر درگیر فرایند یادگیری است تا گوش دادن غیرفعال آن. در این روش به دانشآموزان اطلاعات و مواد لازم برای یادگیری درس داده می‌شود. همچنین تعامل دانشآموزان آنها را درگیر مرتبه بالاتری از تفکر نظیر ارزیابی و تحلیل می‌کند. سرانجام این روش بر ارزش‌ها و اخلاق دانشآموز برای ارتقای رشد کلی تمرکز می‌کند (بون ول^۱، ۲۰۰۸).

متأسفانه در روش‌های سنتی که امروزه در مدارس ما متداول است، دانشآموز موجودی منفعل است که فعالیت ذهنی و فکری یا جسمی بسیار کمی دارد و بیشتر تابع و وابسته به معلم است و صرفاً نقش او دریافت اطلاعات و انباشت مفاهیم و علوم در ذهن او می‌باشد. در این رویکرد دانشآموز به مثابه بانکی فرض می‌شود که باید اطلاعات به آن سپرده شود. پاسخ و نمرات دانشآموز مهم است. به عبارتی این رویکرد نتیجه محور است (محبی، ۱۳۸۴). برونر^۲ استفاده از یادگیری اکتشافی را نوآوری و ضرورتی برای جانشین یادگیری حفظی که به زعم او محدود کننده تفکر است، می‌داند. (کدیور، ۱۳۷۰، ص ۱۲۰)

سوالی که در این پژوهش مطرح است و نگارنده در پی پاسخ به آن است این است که آیا پیشرفت تحصیلی بر اثر روش آموزشی و تدریس می‌باشد؟ و اینکه روش‌های تدریس گوناگون در پیشرفت تحصیلی، یادگیری و یادداری چه نقشی دارند؟ کدامیک از روش‌های تدریسی (آموزش نمایشی سخنرانی، یادگیری اکتشافی و یادگیری اکتشافی هدایت شده) در پیشرفت تحصیلی دروس مؤثرتر است؟ اگر از روش اکتشافی هدایت شده استفاده نشود به پیشرفت تحصیلی و یادگیری دانشآموزان چه لطمeh ای وارد می‌شود؟

تحقیقات نسبتاً زیادی در رابطه با روش‌های فعال تدریس (به صورت کلی) و عوامل مؤثر در بکارگیری آن در جهت پیشرفت تحصیلی صورت گرفته است، ولی توجه به روش تدریس اکتشافی هدایت شده در این میان بسیار کمرنگ به نظر می‌رسد و تعداد محدود انجام شده نیز به مرحله کاربرد و اجرا نرسیده اند. به نظر می‌رسد علت را می‌توان در عدم راهبردهای اجرایی برای این روش دانست. در این پژوهش سعی می‌شود در جهت کاربرد روش تدریس اکتشافی هدایت شده در کلاس‌های درس، به جنبه

^۱ Bonwell

^۲ Bruner

های مختلف آموزشی و پرورشی، آن اشاره شود. به نظر می‌رسد در این روش هم به فعال بودن یادگیرنده به عنوان یک مکتشف و هم به نقش حساس و ضروری معلم در فرایند یاددهی - یادگیری توجه می‌شود، که این امر حتی در روش‌های فعال دیگر، کامل به چشم نمی‌آید. در نتیجه می‌توان گفت نادیده گرفتن این روش تدریس باعث به هم خوردن توازن بین نقش معلم و دانش آموز می‌شود که این خود موجب محدودیت‌هایی در فرایند یاددهی - یادگیری می‌شود.

با توجه به اهمیت روش تدریس اکتشافی هدایت شده و نقش زیادی که در تعمیق یادگیری و دوام آن و در نتیجه پیشرفت تحصیلی به خصوص در درس ریاضی دارد و همچنین با توجه به تکثر روش‌های فعال تدریس و تأثیری که هر کدام از آنها بر تدریس و یادگیری دروس مختلف دارند، و اینکه پرداختن به همه آنها به طور همزمان امکان‌پذیر نمی‌باشد، تنها روش «اکتشافی هدایت شده» یا همان «کاوش رهبری شده» مورد بررسی قرار می‌گیرد و به بررسی عوامل مؤثر در بکارگیری آن در درس ریاضی سوم ابتدایی شهر تهران پرداخته می‌شود.

۱-۳ اهمیت و ضرورت پژوهش

ژان پیازه^۱ فیلسوف و روان‌شناسی که نظریه یادگیری و تفکر را بسط داد اثبات کرد برای اینکه کودک آگاه شود و دانش جهان را بسازد باید بر روی موضوعات کار کند و کار، دانش آن موضوعات را برای او فراهم می‌آورد. از آنجایی که پیازه بر فلسفه آموزشی دانش‌آموز محور تأکید می‌کرد، روش‌های تدریسی که غالباً دانش‌آموزان آمریکایی با آن آشنا هستند مانند: سخنرانی معلم، شرح دادن، روش‌های سمعی و بصری، ماشین‌های تدریس و تدریس‌های برنامه‌ای، با نظریات او در کسب دانش سازگار نیستند. اگرچه تکنیک‌های تدریس پیازه راههای دقیق برای تدریس توسط آموزشگران نمی‌باشد، اما فلسفه او این گونه دنبال می‌شود که دانش‌آموزان نیاز دارند تا برخی اطلاعات خود را یاد بگیرند و دخالتی مستقیم و عملی در تجربه به یادگیری داشته باشند، در حالی که آموز گار برخی از دستورالعمل‌ها را به آنها نشان می‌دهد. آزمایشگاهها، کارگاه‌ها و تکنولوژی‌هایی که تعامل را تقویت می‌کنند، نظیر تکنولوژی‌های چند رسانه‌ای، فوق رسانه‌ای و واقعیت مجازی با تفکر پیازه‌ای همخوانی دارد (جین^۲، ۲۰۰۸).

تحقیقاتی مشابه این تحقیق به معلمان در جهت دستیابی به راه‌های عملی و دقیق اجرای روش‌های فعال یاری می‌رساند.

^۱ Jean Piaget

^۲ Ginn